Өлкетану 10 сынып
I деңгей

1. Алтын адам (Аралтөбе) ескерткіші тиесілі:
A) оғыздарға
B) үйсіндерге
C) қаңлыларға
D) сарматтарға
E) ғұндарға

2. 1998 жылы Ботай қонысы ерекше тізіміне енгізілген халықаралық ұйым:
A) БҰҰ
B) ЮНИСЕФ
C) ШЫҰ
D) ЮНЕСКО
E) ЕС

3. Әмір Темірмен күресте Моғолстанның одақтасы болған мемлекет:
A) Ноғай Ордасы
B) Иран
C) Киев Русі
D) Алтын Орда
E) Ақ Орда

4. Геродотты «Тарихтың атасы» деп атаған рим ойшылы:
A) Цицерон
B) Прииск
C) Аристарх
D) Страбон
E) Плутарх

5.Үйсіндер мен қаңлылар жайлы айтылған Сыма Цяньның еңбегі:
A) «Бань Гу»
B) «Цзю Таншу»
C) «Ши цзи»
D) «Цянь Ханьшу»
E) «Синь Таншу»

6. 924 жылы қидан тайпаларының құрған мемлекеті:
A) Қыпшақ хандығы
B) Наймандар мемлекеті
C) Ляо империясы
D) Қарахандар мемлекеті
E) Қарақытайлар мемлекеті

7. «Жеті Жарғыға» сәйкес рулар мен тайпалардың билеушілеріне жүктелді:

A) жыл сайын халық санағын жүргізу
B) жыл сайын халық жиналысына келу
C) жылына екі рет салық жинау
D) кедейленген туыстарын қамтамасыз ету
E) мерекелер ұйымдастыру

8. IX ғ. аяғы мен X ғ. басында Сырдарияның орта және төменгі ағысында құрылған мемлекет:
A) керейттер
B) оғыздар
C) қарлұқтар
D) қыпшақтар
E) қимақтар

9. Орталық Қазақстан жеріндегі Тасмола мәдениеті тиесілі:
A) тиграхаудаларға
B) хаомаваргаларға
C) парадарайяларға
D) савроматтарға
E) исседондарға

10. Қасым ханның Жетісудағы билігінің күшеюіне ықпал еткен:
A) Сібір хандығының күшеюі
B) Моғол ханының Шығыс Түркістанға кетуі
C) Ойраттардың Қазақстанға көшіп қонуы
D) Тимуридтердің солтүстікке қарай экспансиясы
E) Шайбанидтердің Орталық Азияға көшуі

11. 1992 жылы құрылған қорық:
A) Алакөл қорығы
B) Қаратау қорығы
C) Үстірт қорығы
D) Марқакөл қорығы
E) Батыс Алтай қорығы

12. Металл кесетін станоктар шығаратын кәсіпорын орналасқан қала:
A) Семей
B) Талдықорған
C) Алматы
D) Нұр-Сұлтан
E) Ақтау

13. Металлургия және ауыл шаруашылығы мамандырылған аудан:
A) оңтүстік экономикалық аудан
B) шығыс экономикалық ауданы

C) солтүстік экономикалық аудан
D) орталық экономикалық аудан
E) жалпы Қазақстан

14. Әлем елдері экономикасының бірігуі:
A) аймақтандыру
B) жаһандану
C) трансұлттандыру
D) постиндустриализация
E) интеграция

15. Құмды шөлдерді атаңыз:
A) Мойынқұм, Сарыесік-Атырау
B) Бетпақдала, Қызылқұм
C) Мырзашөл, Аралқұм
D) Үстірт пен Тауқұм
E) Сарыарқаның оңтүстік бөлігі

16. Алтай тауының ең биік нүктесін көрсетіңіз:
A) Белуха – 4506 м
B) Мұзтау – 3816 м
C) Тастау - 2992 м
D) Бесбақан – 4622 м
E) Хан-Тәңірі – 6995 м

17. АҚШ-тың ең ірі қашықтықтан зондтау спутниктерінің бірі:
A) SPOT
B) Radarsat-1
C) EgyptSat-A
D) LANDSAT
E) KazEOSat-1

18. Географиялық зерттеулердің заманауи әдісіз:
A) салыстырмалы әдіс
B) картографиялық әдіс
C) статистикалық әдіс
D) қашықтықтан зерттеу әдісі
E) тарихи әдіс

19. Дримонимдер ... атаулары:
A) көлік жолдарының
B) облыстардың аймақтарының кез келген маңызды аумақтарының
C) ормандардың, тоғайлардың, саябақтардың және олардың бөліктерінің
D) көлдердің, тоғандардың, су қоймаларының
E) ауылдық елді мекендердің

20. Ең көне кезең:
A) Триас
B) Палеоген
C) Девон
D) Бор
E) Карбон

II деңгей

21. Шоқан Уәлиханов Сібір кадет корпусына оқуға түсті:
A) 1835 ж.
B) 1847 ж.
C) 1857 ж.
D) 1859 ж.
E) 1863 ж.

22. 1716 жылы қыркүйек айында Қайып хан қазақ елшілігін жіберді:
A) Уфа қаласына
B) Санкт-Петербург қаласына
C) Троицк қаласына
D) Тобыл қаласына
E) Мәскеу қаласына

23. Ұ. Саурықов:
A) көтерілісшілерді әскери іс өнеріне үйретті
B) қозғалыстың Қарқара ошағын ұйымдастырушылардың бірі
C) жазалаушы күшті басқарды
D) Мемлекеттік Думада жазалаушыларды әшкерелеп сөз сөйледі
E) Үндеу таратты

24. Қазақтардың әдеттегі құқығының негізін қалаушы болып саналады:
A) Абылай
B) Рабдан
C) Хақ-назар
D) Кайып
E) Тәуке

25. XVIII ғ. Қазақстанның оңтүстігіндегі сауда және қолөнер орталықтарына қызығушылық білдірген халық:
A) моңғолдар
B) қырғыздар
C) жоңғарлар
D) башқұрттар
E) пәкістандықтар

26. Жоңғарларға қарсы күресті ұйымдастырушы, алдын болжай білетін саясаткер:
A) Айшуақ
B) Болат
C) Сырым
D) Әбілқайыр
E) Керей

27. 1886-1891 жж. «...Ережелер» бойынша шексіз билікке ие болды:
A) уездік бастықтар
B) әскери губернаторлар
C) генерал-губернаторлар
D) болыс сұлтандары
E) старшиндар

28. Қырғыз (Қазақ) АКСР құру туралы қаулыға қол қойылды:
A) 26 тамыз 1920 ж.
B) 4 қазан 1920 ж.
C) 5-13 желтоқсан 1917 ж.
D) 9 наурыз 1920 ж.
E) 7 қыркүйек 1921 ж.

29. XIX-XX ғг. аралығында Қазақстандағы төменде көрсетілген өнеркәсіп салаларында шетелдік капитал кеңінен тартылды:
A) жеңіл, ағаш өңдеу
B) тамақ, жеңіл
C) тау, химиялық
D) автомобиль жасау
E) тау, мұнай

30. «ҚР тіл туралы» Заңы қабылданды:
A) 1989 жылдың қыркүйегінде
B) 1997 жылдың қыркүйегінде
C) 1992 жылдың қыркүйегінде
D) 1995 жылдың тамызында
E) 1993 жылдың тамызында

31. Сарыарқаның шығыс және орталық бөлігі, Алтай, Тянь-Шаньның батыс жотасы мен Мұғалжар көтерілген қатпарлық:
A) Альпі
B) Мезозой
C) Герцин
D) Каледон
E) Байкал

32. Қазақстандағы боксит кен орындары:
A) Қоңырат және Саяқ
B) Алтай және Риддер
C) Амангелді және Краснооктябрь
D) Атасу және Қаражал
E) Лисаков және Аят

33. Шығу тегі тектоникалық көлдері:
A) Аққөл, Бұзкөл
B) Балқаш, Алакөл
C) Үлкен Алматы, Жасыкөл
D) Сабындыкөл, Марқакөл
E) Ыстыққөл, Аққөл

34. Қазақстан территориясындағы физика-географиялық аудандар саны:
A) 4
B) 7
C) 5
D) 6
E) 9

35. Ұлтаралық неке төменде көрсетілген этникалық процестің мысалы болып табылады:
A) этносаралық консолидация
B) этносішілік консолидация
C) ассимиляция
D) этносаралық интеграция
E) этногенез

36. «Омега» прибор жасау зауыты орналасқан қала:
A) Өскемен
B) Орал
C) Тараз
D) Шымкент
E) Павлодар

37. Кайнозой дәуірінде Қазақстанның екінші реттік көтерілуге ұшыраған аумақтар:
A) Қазақстанның Орталық және Шығыс бөліктері
B) Қазақстанның Солтүстік және Орталық бөліктері
C) Қазақстанның Батысы мен Оңтүстік-Батысы
D) Қазақстанның Батыс және Солтүстік бөліктері
E) Қазақстанның Шығыс және Оңтүстік-Шығыс бөліктері

38. Жерді қашықтықтан зондтау мақсатында қолданылатын датчиктер өлшеу әдістеріне байланысты бөлінетін түрлері:
A) оптикалық және лазерлік
B) аналогтық және цифрлық
C) байланыс және байланыссыз
D) бір функциялы және көп функциялы
E) активті және пассивті

39. Жайық-Ембі алабына жататын мұнай кен орындары:
A) Мақат, Өзен, Жетібай
B) Қарашүңгіл, Қаражанбас, Қаламқас
C) Қарашағанақ, Доссор, Мақат
D) Солтүстік Бозашы, Доссор, Жетібай
E) Өзен, Қаражанбас, Жетібай

40. Бұл өзеннің ұзындығы 1591 км, ал Қазақстан аумағы арқылы өтетін ұзындығы 800 км:
A) Тобыл
B) Есіл
C) Ертіс
D) Сырдария
E) Орал

III деңгей

41. 1710 жылғы Қарақұм құрылтайында қазақ халқына деген сөзімен шабыт берген батыр:
A) Бөгенбай
B) Жәнібек
C) Малайсары
D) Наурызбай
E) Ағыбай

42. 1715 жылы салынған бекініс:
A) Петропавл
B) Жәміш
C) Коряков
D) Семей
E) Ырғыз

43. Әбілқайыр хан мен Кіші жүздің 29 старшинасы қараша айында Ресей бодандығын қабылдаған жыл:
A) 1723 ж.
B) 1725 ж.
C) 1727 ж.
D) 1730 ж.

E) 1731 ж.

44. 1734 ж. патша үкіметі И.К. Кирилловтың басшылығымен қазақ жерлеріне жасалған арнайы экспедициясы:
A) Қазақ
B) Үкіметтік
C) Омбы
D) Орынбор
E) Дала

45. 1748 ж. патша үкіметі Жарлығымен Кіші жүздің ханы болып бекітілген:
A) Абылай
B) Қайып
C) Тәуке
D) Есім
E) Нұралы

46. Цин әскері Қазақстан аумағына басып кірген жыл:
A) 1743 ж.
B) 1756 ж.
C) 1748 ж.
D) 1752 ж.
E) 1753 ж.

47. 1771 жылы ақ киізге көтеріліп, үш жүздің ханы болып жарияланды:
A) Абылай
B) Болат
C) Әбілмәмбет
D) Есім
E) Нұралы

48. Ұлы Даланың хан билігі жойылған кезең:
A) XVIII ғ. I жартысы
B) XVIII ғ. II жартысы
C) XIX ғ. II жартысы
D) 1816-1824 жж.
E) 1867-1868 жж.

49. XVIII ғ. ыдыраған хандықтағы саяси жағдайды қалыпқа келтіріп, елде бейбітшілік орнатқан хан:
A) Тәуекел
B) Рабдан
C) Тәуке
D) Қасым
E) Хақ-назар

50. «Алаш» партиясының бағдарламасы бойынша Ресейде болуы тиіс:
A) федеративтік парламенттік республика
B) социалистік республика
C) конституциялық монархия
D) парламенттік монархия
E) әскери диктатура

51. Географиялық белдеулер мен табиғат зоналары бейнеленген карталар:
A) Жер бедері картасы
B) Пайдалы қазбалар картасы
C) Экономикалық карталар
D) Әлеуметтік-географиялық карталар
E) Физикалық-географиялық аудандастыру карталары

52. «KazEOSat-1» жерді қашықтықтан зондтау қазақстандық спутнигі қосылған жылы мен орны:
A) 2014 жылғы 20 маусым, Ясный ұшыру базасы
B) 2014 жылғы 30 сәуір, Куру космодромы (Француз Гвианасы)
C) 2014 жылғы 20 сәуір, Байқоңыр ғарыш айлағы
D) 2014 жылғы 30 маусым, «Шығыс» ғарыш айлағы
E) 2014 жылғы 21 шілде, Плесецк ғарыш айлағы

53. Алтын кен орындары:
A) Бақыршық, Васильковское
B) Шалқия, Қарасай
C) Козыревское, Белинское
D) Ертіс, Тишинское
E) Ақбай, Ашысай

54. Геоморфология саласындағы көрнекті қазақстандық ғалымдары:
A) О.Р. Назаревский, И.М. Назаренко, Н.Ф.Голиков
B) И.В. Северский, М.Ж. Жандаев, А.Р. Медеу
C) А.С. Өтешев, С.С. Байшоланов
D) Қ.Ш. Файзов, Ж.У. Мамутов
E) Г.К. Қонқашпаев, С.А. Әбдірахманов, Қ.Б. Базарбаев

55. Қадырғали Жалайыри еңбегі:
A) «Жылнамалар жинағы»
B) «Тарих-иРашиди»
C) «Диуани лұғат ат-түрк»
D) «Дөңгелек карта»
E) «Қазақстан тарихы»

56. Географиялық мониторингтің негізгі мақсаты:

A) қоршаған ортаны және ондағы болып жатқан процестерді бақылау
B) табиғи ресурстарды тиімді пайдалану және қоршаған ортаны қорғау
C) шекті рауалы концентрация стандарттарын, нормаларын және мәндерін алу
D) қоршаған ортаның нақты жағдайын бағалау
E) қоршаған ортаның жағдайын оның адам денсаулығына әсері тұрғысынан бақылау

57. Растрлық редактор:
A) Corel Draw
B) Inkscape
C) AutoCAD
D) RasterDesk
E) Adobe Illustrator

58. «Карта – географияның альфа мен омегасы. Барлық географиялық зерттеулер картадан келіп шығады және картаға оралады, картадан басталып картадан аяқталады» - тұжырымының авторы:
A) К.А. Салищев
B) П.П. Семенов Тян-Шанский
C) Н.Н. Баранский
D) А.В. Чигаркин
E) А.М. Голубчик

59. Әлемдік кеме жасау саласындағы көшбасшы ел:
A) Жапония
B) Чили
C) Мексика
D) Тайвань ар.
E) Ұлыбритания

60. Жаңа «Экологиялық кодекс» қабылданған жыл:
A) 2 қаңтар 2021 ж.
B) 7 шілде 2019 ж.
C) 22 тамыз 2018 ж.
D) 17 мамыр 2020 ж.
E) 29 қараша 2021 ж.